

199.

Av herr **Gustafson** i Dädesjö, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om bidrag till främjande av bostadsbyggnad på landsbygden.*

De statliga åtgärdernas betydelse och nödvändighet för avhjälpande av de allvarligaste bristerna i bostadsförhållandena på landsbygden är allmänt erkänd. De medel, som för dessa ändamål äskas under nionde huvudtiteln, äro emellertid så starkt begränsade, att det särskilt bör understrykas, att planeringen av projekterade förbättringsarbeten bör göras så omsorgsfullt som möjligt. Vad de egentliga bostadsförbättringarna beträffar torde egna nämnderna numera, särskilt i de fall, där samarbete med L. B. F. förekommer, ägna granskningen av inkomna ansökningar och planläggningen av arbetena tillbörlig omsorg. Utan att vilja påstå att detta icke är fallet med avseende på de nya förbättringsobjekten vatten och avlopp, så tror jag dock att en betydligt högre effekt av de för dessa ändamål anvisade medlen skulle kunna uppnås om nämnderna hade bättre tillgång till konsulterande sakkunskap vid planerandet av dylika arbeten. Jag förbiser ingalunda, att särskilda åtgärder vidtagits för att ställa sådan sakkunskap till nämndernas förfogande och att nämndernas egna erfarenheter ökas i takt med verksamhetens utveckling.

Planering för grävning eller fördjupning av vattenbrunnar måste ofta, beroende på ovisshet om förekomsten och beskaffenheten av vattnet, bli slumpartade och i förekommande fall medföra orimligt höga kostnader, särskilt om diamantborrning behöver företagas till större djup. Ofta bli resultaten av utförda arbeten otillfredsställande ur såväl ekonomisk som sanitär synpunkt.

Det förefaller sålunda angeläget, att exempelvis i byalag eller annan samlad bebyggelse, där vattenfrågan är ett svårlöst problem, undersökningar göras om möjligheten av ett kollektivt ordnande av dessa angelägenheter.

Det förekommer icke sällan att bostäder och ekonomibyggnader äro så belägna att en gemensam, till tillräckligt djup borrhäls brunn, med lämpligt uppfodringsverk, medger självtryck in i husen och att fördelarna av och kostnaderna för en sådan anläggning bli gynnsammare än om varje enskild fastighetsägare ordnar sitt behov av vatten och avlopp efter eget gottfinnande.

En rationellare lösning av landsbygdens vattenfråga är också i utomordentligt hög grad motiverad ur brandskyddssynpunkt. Den stora eldrisken i landsbygdens träbyggnader har ju sedan länge varit föremål för uppmärksamhet. Det är inga obetydliga värden, som genom eldsvådor årligen gå till spillo, och svårigheten att organisera ett effektivt brandskydd beror i de

allra flesta fall på bristande tillgång till vatten. Det är meningslöst att stimulera till anskaffning av brandattiralj eller organisera och uppöva brandmanskap, om den viktigaste förutsättningen för eldsläckning saknas.

Det synes mig sålunda, som om de båda behoven, tillgång till gott dricksvatten och vatten för eldsläckning, i förekommande lämpliga fall böra lösas i ett sammanhang.

Det torde också kunna ifrågasättas, om icke ökade statsbidrag böra ställas till förfogande för dessa kombinerade behov. Anslagens storlek och villkoren för deras utgående torde böra närmare klarläggas genom en utredning, på sätt som Kungl. Maj:t finner lämpligast. Utan att ingå på en mera detaljerad motivering för de anförda synpunkterna ber jag härmed få föreslå,

att riksdagen i samband med behandlingen av punkt 20 i femte huvudtiteln måtte uttala, att vid beviljandet av bidrag för vattentäkt och avlopp egnahemsnämnderna erhålla direktiv att undersöka förutsättningarna för gemensamma brunnar och ledningar, och samtidigt i sin skrivelse till Kungl. Maj:t påkalla en snar utredning om behovet av och möjligheterna för anläggning av gemensamma vattenverk, såväl för dricksvatten som för släckning av eldsvåda, och statens medverkan härtill.

Stockholm den 19 januari 1944.

Hjalmar Gustafson,
Dädesjö.